

Eroos Er Abga'a

Leveled

Hadiyyisa

Ku qanannaaxxi hara'mash kitaab Yu.Es.Ay.Di (USAID)eennsi siidamukki diinaxxi hara'matinne, Seev Ze Childreeninne (Save the Children), Losa'n Ministeerinnee Dabuuphphi Giir Giichchi Gassi Losa'n biiro'innee maqirem angejjinne gudaa koobamukko.

2009 H.D

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.

For more info please refer: <https://creativecommons.org/licenses/>

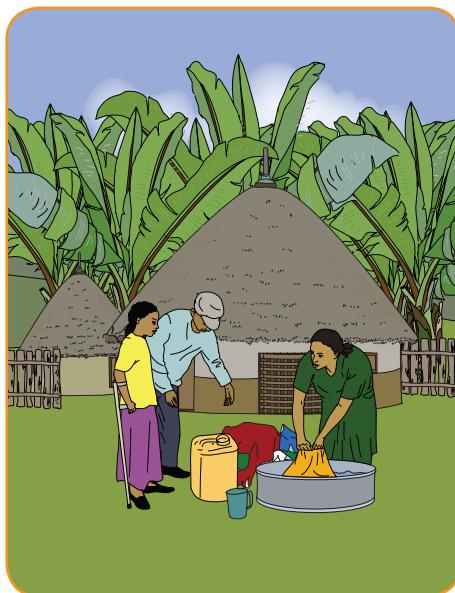

Eroos Er Abga'a

Baxxanchi 3

Saanti 18

Leveled

Losisaanchina/ona Tiissiishsha

Ku hara'mash qanannaaxxi kitaab gudukki horoor sawwit ciilluwwi qanannaaxxi xanato fuu'lisimminatte. Ka kitaaba awwaaxximmiinse gaassinaa ciilluwwa gaafaassimina kitaabo'ommi horoor sawwite caakkisimmi hasisookko. Misilluwwi amadu sawwitennem ciilluwwi maqire atoorarimmi qanannaato fuu'lisoohaannooma qoossimmi hasisa. Losaan kitaabo'ooma qananna'aamaa lasonne xa'michchuwwina dabachcha uwameena xanamuda'e qoossimmi niinnise egeramoothane.

Eroos Er Abaga'a

1. Er abaga'aa yimmi mayyimma?
2. Lommanni ooso maasse'ookkok mahinatte?
3. Ki'n hegeegonne uguda hinkid lonsakkamo?

Eroos Danaam Haalato

Eroose haalata danaam landichchotte. Mannam xummaanoo yakko'o isek baasichcho. Eroose minennee biirannee moo'issam haalat ayyennem akeekamoo bee'ane. Eroose maasse'oo'n urookkok horem bee'e. Eroose hoffoka hara'mitamis, hoogukki losaano gaalchanne wixxaal'a qananaa'lamic amanaa anninaa hara'mitamisii mulkeen is er abga'ooma moo'isookki luwwiinse matooma.

Eroose, amaa annii mat luwwa kurakkeebe'e egettamoyyo. Illinne kurakkeebe'em sa'ita'a cawwitamoyyo. Eroose, amakaa annikaa tiiro affamisa mulkeen ayyim afeena xanooyyo. Mashka'im Eroose abga'a danaam ikko'i bikkina baximmiinse bagaan quuqqa'a laqqamoyyo. Eroose er abga'iinse matoom, iseensi umuranne hoffe'oo ciilluwwa losa'n minenne abooyyimma.

Eroose hundi ballam ciilluwwa hara'mitam bikkina liiramta'a fuquqitamo. Eroose iseense hoffokaa lobokaa hundam gambayitamaare heeshita'a xummaatissamo. Eroos eroomma, ayyim kuraa guulleena xanooyyo. Eebikkina Eroose ooshshichchi tiiraam landichchotte. Eroose wocukkaanninne woccoo'n, lellukkanninne lellitoo'n, mishqimmiinse bagaan, jor wocca'a laqqamoyyo.

Eroose, er abga'i mulli is umu'l gaba'l oosinam er kobi'late. Ee bikkina Eroose'no'i oos yookkoka ayyim labisooyyo. Eroose, annii amaa mat beyyo asse'akkota'n burrita'a anji gogoo'ne affamo.

Ayyi manchim Eroose weeshaa mat luchcho ijaajuta'n "ekku!" yimmiinse sabba'a laqqamoyyo. Eroose, anninaa amanaa iina kuk bee'aakko te'im hoffe'aakko yitamoyyo.

Eroose anni Lombor, "Eroose, an kiina eddechcha aa'eña hasummi bikkina meera mallona" yakko'o. Eroose, "Abba! iina minenne qiphphukki eddechcha moo'lakkoy?" yitoo. Issem liiramakka'a, "Minenne hee'uta'nim an kiina edaa aa'umta'n eese lobakata liiransookko" yakko'o. Eroose, "Abba an ki'nena qishixxaatena'e" yita'a mishiqito'o.

Eroose edda'a, "Ki'ne niinaa yitakka'a hawwitakkotte. Kaa'n oos hundam losissakkamok ki'ne Aaddiiddannem mat ikkakka'ate! Kaa'n ooso losisimmi gataa mulli manni matom hoogaakko. Eebikkina ki'ne iina maham issitakkotte. Ee iina eddechcha aa'lakkam birinne ki'n gagina shamiiza aa'lehe" yito'o. Ka Eroose sawwittenne anni lobakata maalalakko'o. Wodanonnam, "Keese iina uwu Waa'a lobakatata galaxxoommo" yakko'o.

Eroose edda'ahim, "Ki'ne danimmi an danimmana'lehe. Ki'ne danaamisa edde'lakka'a fittakkamaare Eroose annaa yakkamo bagaan od ayyi annaa yakka'a weeshakkamoka labissakka'a" yitaa liiransito'o. Annim, Eroose suunqakka'a maasse'akko'o.

Eroose Siixxito'i Lombe

Eroose lommanna affamaare googo fatakita'a mulli googinnne mattamo. Manna xuxxita'a moo'la'a iggitamoyyo. Eroose is besha exxitamaare, mishiqaatiinse bagaan quuqqa'a laqqamoyyo. Eroose, mi'n baxom ihukko bii'l baxo ceemtamoyyo. Lobakat ammane Eroose ihonaa yimmiinse mulleka ihooyyo yita'a laqqamoyyo. Mat mataagge is hossam besh anno'i quuqoohaare dabaraa quuqoo'isa moo'lolas anga calammaa'la'a uullanne afuussita'a lobakat sogitano uwvitamo. Annaa amaa danaamisa haydimmii lonsimmii hasisoo'isam edda'a kuttamo.

Eroose, er abga'a moo'issamok gatti min xale'enneyyo. Losa'n minennem lobakata lomba siixxito'oo landichchotte. Losa'n mine mattamaare losisaaniinse goocanne egetta'a heemachchi boordi shiinshaancho aa'lamo. Ee shiinshaanchinne heemachchi boorda shiinshitamo. Isooma losanonne qoxar ikko'i bikkina gaalcha amadda'a losisaan qarxa waattam bee'i ammane losaano qananaa'issam hee'lo'o.

Xa'michcha kitaabiinse gudissa'a losaano xa'mitamaare mat losaanchi huushamuta'nim at qoxara yita'a gaafaassimmiinse bagaan muggissamoyyo. Eroosenne hosoo besh, maham la'oobee'i beyyiinse ki'aa boradamaa baqbaqoo'isa Eroose issito'ookko. Qarxanne hawwisoo losaano, ballisaa waarookeeno, losisaano haydoobee'i keenoo mulkeenname wixxaal'a soggam hee'lo'o.

Mat balla hegeeqli saayinsi losisaanchi ihakko'i Orshis qarxa aagakko'o. Issoom losano asheerakkeena illage beeballoomina losisakko'oka losaanina tiissiisakko'o. Eelasonne losisaanchi Orshis kaballi losano asheerakko'o. Ka xirenne mat tanko'aam beet midaaxxi losaanchinne kushkushukkuuyyam siidakka'a urakko'o.

Losisaanchi Orshis, ku beet qaqqisaa uroo labisakka'a mat qaxa moo'aakka'a cawwakko'o. Beetoom odim edaa mat gadanonne afuutto'i landichcho ka muro qasaa urukko. Tu landichcho wicicita'a utto'o. Losisaanchi Orshis anga amadakko'i boorjo'oo shiinshaanchoo uullanne takkaa'akka'a lamem angam xaaxakka'a beet kollonne ille dabarakka'a uullakko'o. Mulli losaanim ka beet hantaaronne lobakata nadadamukko.

Issem nadadakka'a beetika cekko amadakka'a bii'l anganne hoorakka'a daba'lakka'a qarxa aagakko'o. Eelasonne beetooma hollakka'a mulli losaano losisimma asheerakko'o. Losisaanchi Orshis losaano losisakkonam oo hawwisichchi beetoom gooca qoccaa shooto'onne gawwaa maaxamukko. Orshis gooca fooqaa'akka'a moo'akkamaare ee qarxi illagenne mahim wiloo luwwim bee'e. Issooma urakka'a qarxa aagakka'a losano uillisakko'i beyyiinse ki'akka'a asheerakko'o.

Losisaanchi asheerakko'isam wodda'i tanko'aanchi beet odim waaraa gooca qoccukko. Gooca qoccukkisam xarraa gibaa mat digiphphi iimanenne shophaa fira caafa ambaqqaa maaxamukko. Losisaanchi Orshis losano losishshi gatona nadadakka'a urakka'a marakko'o.

Eroose Ooshshichchi Tiiraamotte

Losisaanchi Orshis biira firakko'isam wodda'i tanko'aanchi beet iimaniinse dillaa dugaa losa'n qarxa aagukko. Beetoom waaraa afuurukkisam Eroose, "Dalke at ki'n mi'n manna hayditooyyotte?" yita'a xa'mito'o. Dalkasim, "Iyyummaa iyyannaay haydoommo bagaan ayyem haydoommoyyo" yukko. Eroose qaphphita'a, "Dalke, ee'isayyona'e, at oosoomma'nititte. Losisaanchi mat qala'm anni ihubikkina ayyeensem lophphoo beyyo uwuwimmi hasisookkok losisaanchinatte" yita'a soggo'o.

Dalkas dabaraa, “I bikkina la’oommok an i gagamette. Ayyim eese sogeenaa qawwiiseenaa xanooyyo” yaa anja bucuquukko. Eroose odim Dalkasina, “At ure amagaggitte! At ki abga’a axissaa taakke’littaare e’lookko. Losano losimmi mahiinsem loban ihukkisa la’e. Losu keen luuncaa gatooyyo. Lachchinne fuu’loo lehaa beeddooyyo” yita’a caakkisso’o. Dalkas “Taa! Eroose kaba’a madu ihee yitoo?” yukko.

Eroosem dabatta’a, “An Dalke kiina od maha issee yummo. At ki abga’a dansitona hasaatette bagaan” yito’o. “At ki abga’a minennem ihukko losa’n minenne axisimmi kiinniinse egeramookko.” yita’a edda’a sogo’o.

Eelasonne Eroose, beshi maqirem Dalkaso
sogga'a dabatto'o. Hegeeqli saayiinsi daftaranne
kitaaboo'n gatu mi'n baxo kitaaboo'isa issito'o. Oo
balloom hegeeqli saayiinsi losa'n amman hee'ukko.
Losisaanchi Orshis qarxa aagakkoo'nim Eroose
biira fitta'a issi waarakkam googonne egetto'o.
Losisaanchi Orshis haaraassakka'a waarakku'uuyya
Eroosenne gamba gamba yakko'o.

Eroose losisaanchi Orshiso xummaatisso'o.
Losisaanchi Orshis Eroose losa'n ammannenne
biiranne moo'akko'i bikkina malalakko'ookko.
Woshshoom iseense waarona yakka'a mahame
wocakko'oyyo. Ka xirenne Eroose, losisaanchi
Orshisina, "An Ki'nena'lehe keyye egeraammooh"
yito'o. Losisaanchi Orshis muggakka'a, "Eroose
xummah?" yakko'o. "Xummame, an ki'ne
atoorassoommi woshshi yoo bikkinatte" yito'o.

Losisaanchi Orshis, “Eehaare maruchcho? Hundem luwwame badditoo’n caakkissaa kure” yakka’ a xa’makko’ o. Eroose hoffokam baddito’ i bikkina losisaanchi ille moo’loo’nem, “Oomballa biira fissitakko’ i beet lobakat bi’isaakko. Ki’ne niina anni ikkakko’ i bikkina urato issehe” yita’ a uunxito’ o.

Losisaanchi Orshis nadadakka’ a, “Eroose atim eehid woccoo! Ee beeto an la’meka ka losa’ n minenne losoobee’isa metoku’la losa’ n minina aagisaammo. At ure lobakata badattitte” yakko’ o. Eroose, “Ixxi huushamaakko, kaba’ a iinaa yitakka’ a uullehe. Jor jorayyoo jora awwonaancho jor yitakka’ a neese soggakkam hee’lakko’oka xaddakka’ a?” yito’ aare losisaanchi Orshis nadajjiinse hoffokame siggakko’ o.

Eroos Danaam Haalat Siidis Misha

Ee lasage Eroose, “Ki’n od ullehe! Beetoom bi’isukkisa hundim lanqaammo yita’a edda’ a edda’ a uunxito’o. Hoffok huushamoohaare lobok urimmi yoohanena’lehe” yito’o. Losisaanchi Orshisim, Eroose abga’ a danaam landichchi ikko’ i bikkina ihona! Hundim ki haalato amaduta’ n danaam hee’ukko” yakka’ a ijaajamakko’o. Eroose, Dalkaso geetta’ a matta’ a qarxiinse weeshsho’o. Eroosem Dalkaso, losisaanchi Orshiso gadanonne hincaa’lo’o. Eroose “Dalkasina kaba’ a at waattaa losisaanchi Orshis lokkonne ubbaa an bi’isaammo yihe” yitoo.

Eroose “Dalke! At lobakata bi’issaatto. Niina losisaanchi Orshis anna. Isse haydinummi beelas annaa amam haydinoommoyyo. Ee balla at ikkittis lobakata shigigaa’oohane. Od la’meka lossoobee’isa. Losisaanchi Orshis, niina yakka’ate ee xeenanne waarakka’a losisakkam hee’akko’ok” yita’a issi illagenne mat qaxa soggo’o.

Eroose edda’atem, “Kaballiinse asheettaa daftara kitaabbaa qananaa’e. Gaalchi maqirem tuutichchi ikkaa losano baxe. Ee lasage abagud bee’i qoxar losaanchi ikkootto” yita’a soggo’o. Dalkasim lobakata bi’iisukkisa hindih yukki bikkina, tuullinne uullanne qubbukkisame, “Ihona od losoommoyyo; oomballame mah huushisuda’e la’ummoyyo” yukko.

Eroose Dalkasina, “Kaba’ā heeshitaa bi’issitti bi’ishshina losisaanchi Orshiso urato xa’mē” yito’o. Dalkasim heeshaa lokkonne ubukkaare, “Kaa! At ka ki abga’ā danse. Er losaan mi’n baxo baxaa waarookko. Losisaanchchi losisukkuuyya macce qabaa’aa macceesookko” yakka’ā sogakko’o. Eroose moo’akko’uuyyam, “Ku ki darabbuwwi er haalato moo’isamukkuuyyi keese mah kide issukko?” yakka’ā ixxi ille moo’akko’o.

Edakka’ahim “At illageen abga’ā danaam beet hee’litto. Abbis balliinsi kid abga’ā bi’issaatto. At hossoo danaam besha doo’limmi hasisookko. At jor beshinne hossittilas hasisoobee’i haalato qoocciteena xantoo bikkina kaballiinse ki’issaa ki gaga axise” yakkaa sogakko’o.

Lasaanchonne, losisaanchi Orshis, Dalkas
bi'ishsha amma'nukkaare haafakko'o. Ee lasonne
anga aa'aqqamamaa qarxi kolli maramukko. Ka
lamom iittansito'i Eroose losisaanchi Orshis erisa
maasse'akku'uuyya qarxi kolli maramukko. Eroosem
losisaanchi urato issakko'i bikkina lobakata
liiramto'o. Losisaanchome galaxxitto'o.

Dalkasim, losisaanchi anganne amadakko'i
shiinshaancho aa'ukko. Eroose liiramta'a
mishiqitu'uuyya qarxa aaggo'o. Neeyyato
muuttoo'n lobakata yakita'a Dalkaso danaam
googonne daba'to'i bikkina lobakata liiramto'o.
Dalkas boorda shiinshaa dira biiranne giggissaa
qarxa aagonam Losisaanchi Orshis galaxxakko'o.
Dalkasim maraa xaqašanne afuurukko.
Losisaanchi Orshis higu ammane losisakko'i losano
tiissiissakka'a kaballi losano asheerakko'o. Ee
balliinse asheeraa Dalkas haalato axisukko.

Qanannaaxxi Lasaqqi Xa'michchuwwa

- I. Hanaan qananaa'lit qanannaato shooto'i issitaa weroon yoo xa'michchuwwina dabachcha uwwe.
  1. Eroose manni hundim maasse'ookkok mahinatte?
  2. Eroos er abga'iinse mat mato qaddaa'e.
  3. Eroose hundi ballam liiramta'a fuquqitamok mahinatte?
  4. Eroos anni Eroose suunqaka'a maasse'akko'ok mahinatte?
  5. Eroose lommanna affamaare moo'issam er abga'i maha?

II. Kanni woroon uwawamu xum sagalluwwa
caakkiseena xano sagalluwwa (summa)
qanannaato shooto'i issitaa dabare.

1. Eroosaam Hegeeqli saayinsi losisaanchi:

---

2. Eroose sogga'a jor haalatiinsi
dabatto'i (gatisso'i) losaanchi:

---

3. Eroos anni: _____
